

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vår ref.:
15/1759-4
Løpenr.:
21302/15

Saksbehandler:
Sture Flaaten
Tlf. dir.innvalg:
77 78 80 39

Arkiv:
B08 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
09.06.2015

HØRINGSINNSPILL TIL DJUPEDAL-UTVALGET NOU 2015:2 Å HØRE TIL. VIRKEMIDLER FOR ET TRYGT PSYKOSOSIALT SKOLEMILJØ

Viser til brev av 30.03.15 med invitasjon til å komme med høringsinnspill til Djupedalutvalget NOU 2015:2 **Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø.**

Troms fylkeskommune har vurdert rapporten og har følgende innspill og spørsmål:

1. MER SYSTEMATISK SATSING

I kap. 13, som omhandler å fremme et positivt skolemiljø og forebygging, foreslår utvalget følgende: *en ny satsing knyttet til psykososialt skolemiljø må ha forebygging av krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering (...) som et særlig innsatsområde. Det er nødvendig med et systematisk arbeid rettet mot dette i skolen.*

Troms fylkeskommune er enig i at det må fokuseres på forebygging av krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering, men trenger vi en helt ny satsing? Holder det med en styrking av arbeidet som ble igangsatt etter innføringen av vedtak etter § 9A-3? Er problemet heller at det ikke er ressurser nok i skolen til å ta det ansvaret skolen er forventet å ta?

2. OPPLÆRING AV SKOLELEDERE OG –EIERE

I samme kap. sier utvalget at: *skolens generelle kapasitet til endringsarbeid og implementering må bedres. Dette må skje gjennom opplæring av skoleledere og oppfølging av skoleeiere.*

Hva innebærer en «bedring av kapasiteten» for skolen og skoleeier?

3. OPPLÆRINGSLOVEN OG BARNEOMBUDET SOM KLAGEINSTANS

I kap. 16 finner vi forslag om å endre dagens klageordning:

Gjenstanden for klage endres til krenkelser og om skolen har satt inn tilstrekkelige og egnede tiltak for å sikre at elevene har et trygt psykososialt læringsmiljø. Førsteinstans er Barneombudet, som er et lavterskeltilbud og behandler klager etter § 9A-10- Barneombudet gis mulighet til å sanksjonere skoleeiere som ikke har gjort nok for å stoppe krenkelsene og sørge for at eleven får et trygt psykososialt skolemiljø i etterkant.

Det kan nok være mer naturlig for barn og ungdom å ta kontakt med Barneombudet. Men hvilke konsekvenser kan det få om vi får et nasjonalt klageorgan (Barneombudet) i stedet for dagens ordning der Fylkesmannen er klageinstans? Vil Barneombudet kunne være tett nok på? Vil en bedre ordning kunne være å styrke Fylkesmannens tilsyn med

skolene og bedre virkemiddelapparatet? Et forslag har vært å endre Fylkesmannens rolle til å bli for elevene det samme som Arbeidstilsynet er for de ansatte. Hvilke positive/negative konsekvenser ser vi av en slik ordning?

4. UTVIDET AKTIVITETSPLIKT – OGSÅ FOR DIGITALE KRENKELSER

I kap. 15 foreslår utvalget en kraftig innskjerping i den såkalte aktivitetsplikten som påligger skoler i mobbesaker. *Det foreslås blant annet at nulltoleransen overfor personale som krenker blir lovfestet. Videre foreslås det at loven skal presiseres dithen at den gjelder for alle handlinger som krenker en elev og som har sammenheng med skolens virksomhet, deriblant digitale krenkelser.*

Hvordan skal aktivitetsplikten håndheves i komplekse mobbesaker? Hvilke virkemidler/ressurser må skoleleder ha til rådighet for å kunne etterleve aktivitetsplikten;

- **i forhold til nulltoleranse overfor personale som krenker?**
- **i forhold til digitale krenkelser?**
- **I forhold til andre alvorlige mobbesaker**

5. STYRKING AV SKOLEHELSETJENESTEN - ET LAG RUNDT ELEVEN

Utvalget foreslår i kapittel 19 at det må bevilges 400 millioner kroner i frie midler til kommunene for å styrke skolehelsetjenesten. Målet er at antallet årsverk skal være i henhold til de veiledende nasjonale normene. Utvalget foreslår også at for å sikre elevenes rett til et trygt psykososialt miljø på SFO bør departementet vurdere å lovfeste flere kvalitetssikrende bestemmelser i opplæringsloven. Utvalget nevner også sosialpedagogisk tjeneste som viktig for et skolemiljø, men mener det fortsatt bør være opp til skoleeieren å avgjøre om det er behov for disse støttefunksjonene og hvordan de eventuelt skal brukes. Utvalget foreslår ikke at det lovfestes flere funksjoner i skolen.

Hvilket lag rundt eleven bør vi prioritere å bygge? Holder det med en styrking av skolehelsetjenesten? Hvilke ressurser må skoleleder kunne disponere i tillegg? Hvordan skal ulike støttetiltak koordineres? Hva kan PPT sin rolle være i dette arbeidet?

6. SKOLEBASERT KOMPETANSEHEVING

Utvalget foreslår å legge til rette for en stor statlig satsing på inkluderende skole som blant annet inneholder skolebasert kompetanseutvikling. Skolebasert kompetanseutvikling skal tilbys alle landets skoler.

Hvilke utfordringer er det viktig å peke på? Premisser som må på plass?

7. INVOLVERE ELEVENE SELV

I kap. 13 sier utvalget følgende: Opplæringen i menneskerettigheter og demokrati må styrkes i norsk skole. Dette vil være et nødvendig tiltak også for å redusere krenkelser og mobbing i norsk skole (...) og for å fremme en skolekultur der elevene blir hørt. Elevene er viktige for at skolen blir formet av de verdiene og normene som følger av for eksempel barnekonvensjonen.

Hvordan kan elevene trekkes med i dette arbeidet på best mulig måte? Hvordan gjøre elevene bedre rustet til å møte ulike situasjoner preget av mobbing, krenkelser? Bør forebyggende arbeid og utvikling av et godt skolemiljø timeplanfestes?

8. PP-TJENESTENS ROLLE

Troms fylkeskommune støtter utvalgets forslag til styrking av PPT. Den plass som PP-tjenesten gis, og bør ha, i arbeidet med bedre psykososiale læringsmiljøer, ser vi som en anerkjennelse av PP-tjenestens arbeid og kompetanse. Når dette følges opp med en tydeliggjøring av PP-tjenestens mandat, samt forslag om å utrede veiledende normer for bemanning, så vil det styrke tjenesten.

9. FORSKNING PÅ KUNNSKAPSSVAKE OMRÅDER

Vi støtter forslaget om mer forskning på området. Det er ønskelig med en mer praksisnær forskning som kan føre til utvikling av nye gode tiltak, metoder for intervensjon og systemer for kartlegging av læringsmiljøer som gjerne er digitale.

Med vennlig hilsen

Sedolf Slettli
Fylkesutdanningssjef

Sture Flaaten
Spesialrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.